

Temaattinen ennakointi 2024-2025

Startti 7.2.2024

Varsinais-Suomen osaamisen tulevaisuutta ennakoimassa

Turku | Varsinais-Suomen liitto | Turun yliopisto | Kumppanuusfoorumi | Turun ammattikorkeakoulu | Novida | Yrittäjät Varsinais-Suomi | Turun Aikuiskoulutuskeskus | Raseko | Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen ELY-keskus | TE-palvelut | Teknologiakampus Turku | Terveyskampus Turku | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Yrityssalo Oy | Ammattiopisto Livia

10 työryhmää/verkostoa ja yli 100 asiantuntijajäsentä kärkialoilla

Kauppa
Logistiikka
Luovat alat
Matkailu
Meriklusteri
Rakennus- ja kiinteistöala
Lääke- ja terveysteknologia
Ruokaketju
SOTE- ja hyvinvointi
Valmistava teknologiateollisuus

Yhteistyötahoja mm.

JOTPA
Maakuntien liitot
Oppilaitokset (esim. HAMK)
Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskus

Ammatti- ja toimialojen sekä koulutustasorajoja ylittävä

Yhteistyöverkosto

Varsinais-Suomen osaamisen tulevaisuutta ennakoimassa

Turku | Varsinais-Suomen liitto | Turun yliopisto | Kumppanuusfoorumi | Turun ammattikorkeakoulu | Novida | Yrittäjät Varsinais-Suomi | Turun Aikuiskoulutuskeskus | Raseko | Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen ELY-keskus | TE-palvelut | Teknologiakampus Turku | Terveyskampus Turku | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Yrityssalo Oy | Ammattiopisto Livia

ennakointi akatemia.

<https://ennakointiakatemia.fi>

Tavoitteena on vahvistaa osaamis- ja koulutustarve-ennakointia ja ennakointitiedon hyödyntämistä/soveltamista Varsinais-Suomessa sekä koulutusorganisaatioissa että laajemmin.

Painopiste kärkialojen osaamisen sisällölliset (ja myös määrälliset) tarpeet keskipitkällä aikavälillä (10-15 vuotta).

Työmallina skenaariotyö, osaamisen profiloinnit ja työvoiman tarvetarkastelu. Lisäksi osaamiskapeikat ja -suunnitelmat ja mm. temaattinen työskentely

Suora vuosibudjetti noin 25 000 euroa
Lisäksi lähes 100 asiantuntijan työtunnit

Ennakointiakatemia.fi sivustolla
yli **700** kuukausikävijää

Työmuodot Ennakointifoorumi ja työryhmien yhteinen tapaamiset sekä työpajat

Vuosittain ajankohtaisia **webinaareja, lehtijulkaisuja ja blogikirjoituksia**

Hankkeet

Älykäs ennakointi (2020-2022), JOE – Jatkuvan oppimisen ekosysteemytö (AKKE, ESR) ja *Valmistelussa ylimaakunnallinen e-hanke*

Toiminta käynnistyi **2021**,
kehitetty vuosina 2018-2020 hanke-
rahoituksella

7.2 tilaisuuden ohjelma

- Avaus ja johdanto asiaan
 - Erikoissuunnittelija Esa Höglom, Varsinais-Suomen liitto
- Jatkuvan oppimisen näkökulma
 - Projektipäällikkö Anneli Frantti, Turun kaupunki
- Vihreän siirtymän osaamis- ja koulutustarpeet ([VISIOS](#)) ja alueellinen case
 - Tutkijatohtori FT Nina Mykrä, Jyväskylän yliopisto
 - + Alueellinen case, Linda Fröberg Niemi, Business Turku
- Johdantoa tekoälyteemaan ja osaamiseen
 - Turun tekoälykeskuksen CIC:n johtaja TkT, KTT Kaj-Mikael Björk, Turun yliopisto
- TAUKO
- Teemaennakoinnin tiekarttatyön työsuunnitelma
 - Projektiasiantuntija Hanna Lakkala, Turun yliopisto/tulevaisuuden tutkimuskeskus
- **Keskustelu ja palaute**
- Osaamisen ennakointifoorumin näkökulma
 - Opetusneuvos Riku Honkasalo, Opetushallitus
- Päätös –ja jatkoaskeleet

www.ennakointiakatemia.fi

ennakointi akatemia.

ENNAKOINTIA JA JATKUVAA OPPIMISTA VARSINAIS-SUOMESSA

AJANKOHTAISTA

ENNAKOINTI JA ILMIÖT ▾

ENNAKOINTIRYHMÄT ▾

JATKUVA OPPIMINEN

TIETOA MEISTÄ ▾

WE'RE
ALL
IN THIS
Together

ENNAKOINTIAKATEMIA TARTTUU VIHREÄN SIIRTYMÄN OSAAMISTARPEISIIN TULE
KUULOLLE 7.2. KLO 12
By: Esa Höglblom / On: 18.1.2024

OPEN

VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTAENNUSTE 2024:
YRITTÄJIEN ODOTUKSET HIUKKAN PARANTUNEET
By: Anneli Frantti

ENNAKOINNIN JA JATKUVAN OPPIMISEN
AJANKOHTAISET 13.12.2023 -WEBINAARIN
AINEISTOT
By: Esa Höglblom

VARMASTI PELTÄ
SYNTÄÄ –
TASASEN KASVUP
KEHITYKSEN VARSIN
SUOMI
Regionaalitietokeskus

Strategia 2
MEHUKILISA PALJA
NALTAA TACTIAN
NALKAINEN JA
KASVUPARKINNE
VARSINAIS-SUOI
Suomen

Strategia 3
VILJAVAT VILJED
SUOMEN VETO-
PITOUKSAISIA
VIREYTYETONIN
KESÄVIN MAMU
Käytännön soveltaminen
Suomen

Strategia 4
KALPA BUOSTEIN
RELAISIA
VIREYTYETONIN
SUOMI
Suomen

TAVOITTEENA HYVÄN SYÖKSYKIERRE – VARSINAIS-
SUOMEN OSAAMISEN PUITESKENAARIOT 2035
By: Esa Höglblom

ALUEELLISET KEHITYSNÄKYMÄT/SYKSY 2023
By: Esa Höglblom

NÄYTÄ KAIKKI

Temaattinen työskentely 2024

Kaksoissiirtymän tarkastelu:

- *Vihreä siirtymä ja kiertotalous -osaaminen*
- *Tekoäly ja digitalisaatio -osaaminen*

Tavoitteena vihreän siirtymän ja kiertotalouden osaamisen sekä tekoälyosaamisen maakunnalliset tiekartat +toimenpidesuunnitelmia

Tukena olemassa oleva ennakointitieto

Jalkauttava näkökulma suhteessa ennakointitietoon

Taustalla aiempi ennakoitintyö

Työvoiman tarve Varsinais-Suomessa 2024–2029

Osaajatarve Ennakoitintakatemia klusterissa

Juha Pustia
Tutkimus- ja ennakoitintyöryhmä
14.9.2023

Työvoiman tarve Varsinais-Suomessa 2024–2029

Osaajatarve TEM-tiekartan aloilla

Juha Pustia
Tutkimus- ja ennakoitintyöryhmä
14.9.2023

Eläkepoistumat Varsinais-Suomessa 2024–2029

Eläkepoistumat TEM-tiekartan aloilla

Juha Pustia
Tutkimus- ja ennakoitintyöryhmä
20.11.2023

Työvoiman tarve Varsinais-Suomessa 2024–29 toimialojen suurimmissa ammateissa

Juha Pustia
Tutkimus- ja ennakoitintyöryhmä
18.11.2023

Futures Platform – digitaaliset toimialakohtaiset ennakoitintkartat

Meriklusterin kartta

<https://ennakoitintakatemia.fi/ennakoitintkartat/>

Tuulivoimalla kulkevat rahtilaivat – Merellä eläminen – kaikenkattava elämäntyyli maailmankansalaisena

2020–2040
2020–2023

Helppoa rakastaa polttoainetta käyttävä rahtialuslaskennan on merkittävä kasvihuonekaasun lähteenä. Merkittävät edellytykset tuulivoimarakenteilla kulkevat rahtilaivat voivat vähentää polttoainetta käytettyä ja hiilidioksidin hiilidioksidipäästöjä jopa 70 prosentilla. Vaikka sähkövoimalla on alustavasti joitain haasteita hyödynnettävyydessään, uusi teknologia ja hiilen hiilivoimalla siirtymisen mahdollistaminen voivat mahdollistaa laajamman soveltamisen, jolla liikkuva etätyö ja paikallinen tuotanto tueturulla tuotettavissa.

Markkinoilla on kufit ovetta pidemmät asuinat varten tuotettavat rahtilaivat, jotka tarjoavat samalla mahdollisuuden alustavasti uusia markkinoita kokea ja mahdollisesti myös vähäiä varojen maksamista kunkinlaisten palvelujen tai jopa yritysten eläkeläisten kansainvälillä vailla varapääomien läsnä olo. Aikaa on myös yhteistyötoimien toteuttamiseen yritysten maailmassa kulkeutettavilla palveluilla varustetuissa laivoissa esimerkiksi koulutusta, jossa on myös yhteistyötoimien maailmankansalaisuutta ja joka ei ole suoraan vain superkallella.

SOTE- JA HYVINVOINTIALAN SKENAARIOT

Laajat sote- ja hyvinvointialan skenaariokuvaus: Sote ja hyvinvointi – Varsinais-Suomen Ennakoitintakatemia

TASAISEN KEHITYKSEN HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

Koulutuksessa on panostettu digitaaliseen kehittämiseen, myös työelämässä olevien henkilöiden kouluttaminen. Koulutuksen moniammatillinen toteutus on lisääntynyt ja työntekijät aktiivisesti mukana. Valtion ohjauksen mekanismi tukee veto- ja pitovoimaa. Vieraskielisten osuus työvoimasta on lisääntynyt. Opiopainokoulutus on nostettu. Sote- ja hyvinvointialalla tapahtuu osaamisen erityyppistä. Siirtymän opinnostista työelämään (live-vahe) on panostettu erityisesti Varsinais-Suomessa. SOTE-suositukset toteutui onnistuneesti, eikä henkilöstön työhyvinvointiin kehittämistä unohdettu. Asiakka/potilas on aidosti palvelutuotannon keskiössä ja moniammatillinen ja eri sektorien välinen yhteistyö on saumatonta. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään aidosti työpaikoilla ja työtehtävien muotoilu on lisäty entisestään. Reaaliaikaisesta datasta on tullut aitoa tiedolla johtamisen väline. Työtehtävät ovat valmentautuneet vastaanottamaan ja toimimaan eri kulttuuritaustoista lähtöisin olevien sote-ammattilaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Maakunnan väestön sairastavuus- ja hoive-aste ei ole lisääntynyt v. 2010 tilanteeseen nähden. Ympäristön ja kulttuurihyvinvoinnin teemat mukana palvelutuotannossa.

PAIKALLAAN JUOKSEVA HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

Työtehtävät hyödynnävät toimialalla tehokkaasti osa-aikaisuutta, myös siirtymä työtehtävien ja työnantajan välillä mahdollistetaan. Opetusyksiköitä on kytketty suoraan työpaikoille (mm. osaamisen kehittyminen vastavuoroisesti ja TKI-innovaatioita kehittävät). Koulutuskokemuksia kasvatetaan valtakunnallisesti huomioiden eri koulutusasteet. Jatkuvan oppimisen keinovalkoimaa hyödynnetään runsaasti työpaikoilla: osaamisenmerkit/sertifikaattien merkitys lisääntynyt. Hyvinvointialueet ovat saaneet rekrytointiin apua (erit. lyhytaikaisten sijaisuuksien osalta). Yhteistyötä on tiivistetty entisestään sote- ja hyvinvointialan ammattilaisten ja asiantuntijoiden kesken kansallisesti ja kansainvälisesti. Varsinais-Suomessa toteutettu digitaalisten asiakas- ja potilasarjasteleminen harmonisointi. Yksityisen sektorin merkitys palvelutuotajana on lisääntynyt samalla, kun itse maksavat sote- ja hyvinvointipalvelujen käyttäjät lisääntyvät. Hoitoon ja huoleenpitoon liittyviä priorisointia tehdään entistä enemmän ja systemaattisemmin.

LASKUAURINGON HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

Sote- ja hyvinvointialan vetovoima on heikentynyt ja on pulaa opiskelijoista, mikä kääntyy työvoimapuula. Alan opettajien osaaminen on irautunut työelämästä, mikä johtanut koulutuksen laadun heikkenemiseen. Koulutusta ammattilaisille ja asiantuntijoita siirtyä entistä enemmän töihin ulkomaille ja/tai toisille toimialoille. Julkisen ja yksityisen sektorin palvelutuottajien välinen kilpailu (mm. työvoima, asiakkaat) lisääntynyt. Väestön palvelutarve on kasvanut eri kohderyhmien osalta, mikä johtaa hoitoon ja huoleenpitoon liittyvien pakkoprioriteettien – yksityinen sektori kasvattaa markkinaosuutta ja hoivan väkiväestöosuus on vahvistunut. 2020-luvun rakennemuutostuote toteutui vain hallinnollisesti. Sote- ja hyvinvointialan työstä irrotetaan kaikki se, mikä ei vaadi alan koulutusta. Maakuntaan siirretään potilaita/asiakkaita muualta Suomesta, jossa on akuutimpi työvoimapuula. Digitalisaation mahdollisuuksia ei ole hyödynnety sote- ja hyvinvointipalvelutuotannossa.

RADIKAALEIN MUUTOSTEN HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

Milleniaalit eivät halua sote-töihin. Työntekijät ovat joustamattomia (mm. työaika, vieraskielinen työvoima). Suurin osa koulutuksesta toteutetaan verkko-oppimistiloina, ja samalla työpaikoja velloitetaan isompan koulutusvastuuseen. Koulutuksen taso on rapautunut yhteiskunnassa. Palvelujärjestelmän toimivuudessa on isoja ongelmia ja muutosvastarintaa esiintyy työtehtävissä. Asiakkaat ja potilaat kritisoivat palveluja. Hoiva- ja hoitotyöhön osallistuu koulutettamaton henkilöstö, mutta myös asiakkaiden ja hoivajien läheiset sekä vapaaehtoiset. Henkilöstötoimikassa on epäonnistuttu ja asiakkaita ja potilaita siirretään alueilta toisille, jopa EU:n sisällä. Digitalisaation ja teknologian hyödyntämisessä on otettu iso askel takapakk. Kestävä ja vastuullinen palvelutuotannon näkökulma ei huomioida vedoten resurssipuulan. Väestön sairastavuus ja hoivan indeksi on noussut merkittävästi. Ennalla ehkäisevistä toimintakykyä ylläpitävistä palvelutuotannosta on siirrytty korjaaviin palveluihin. Väestön eriarvoisuus kasvaa entisestään – ja se hyväksytään yhteiskunnassa.

+ OSAAMISPROFIILIT- JA KAPEIKOT 2035

Taustalla myös puiteskenaariot

Tukeudumme lisäksi mm.

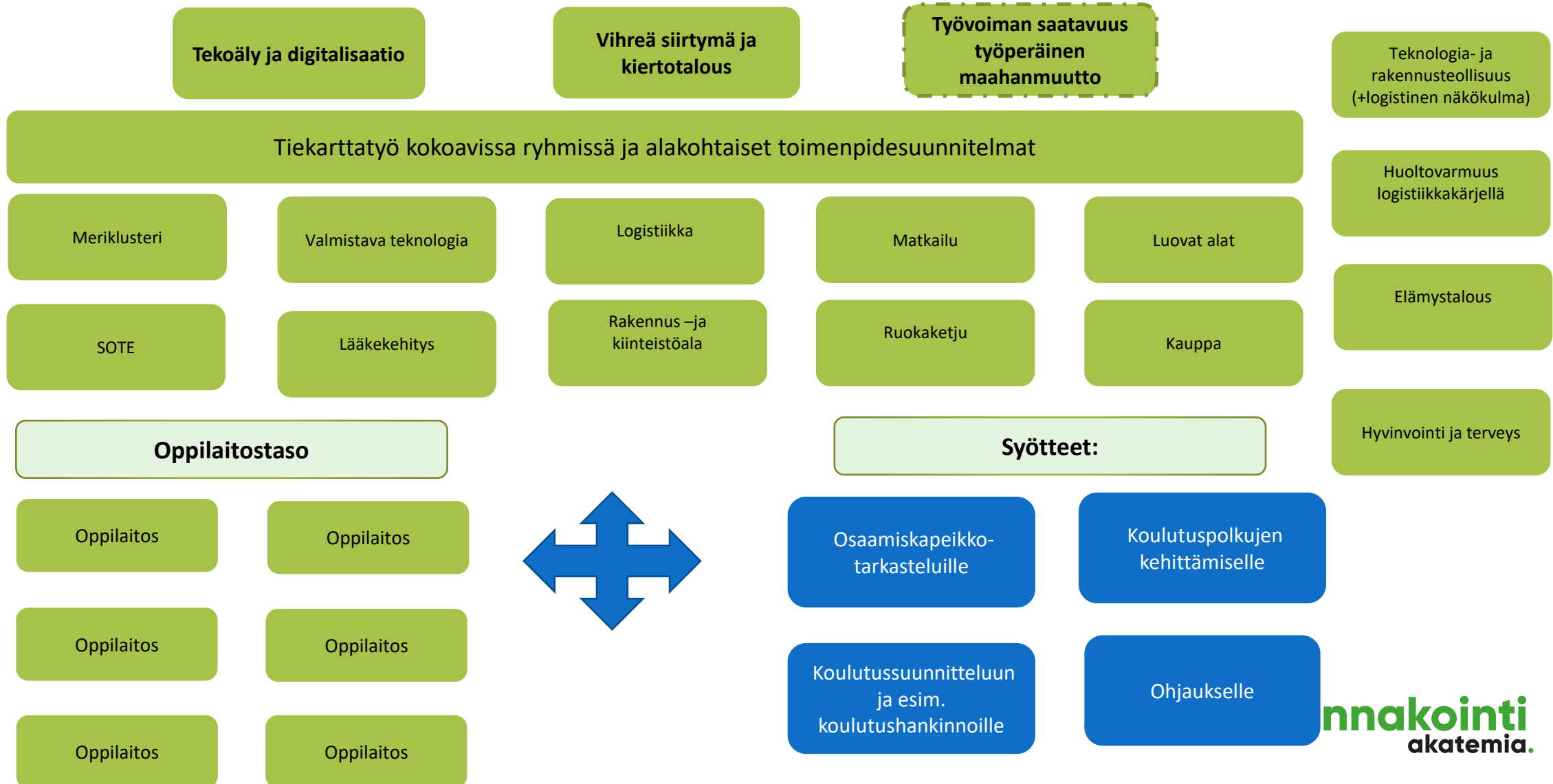
- Alueelliset strategiat, ohjelmat ja oppilaitosten oma työ/hankkeet
 - Varsinais-Suomen ilmastotiekartta 2030 ja ilmastovastuujaosto
 - Varsinais-Suomen tiekartta kiertotalouteen
 - Kiertotalouden tiekartta (Turku)
 - Varsinais-Suomen TKI-tiekartta
 - Kuntien ilmastosuunnitelmat yms
 - Alueellisten kehittämis- ja yrityspalvelukeskusten työ
 - *KESTU-hanke (Turun ammatti-instituutti)*
 - *VASKI-hanke (valtak.) ja esim. TAI:n hiilijalanjälkilaskenta*
 - *yms*

Peruskysymyksiä toimialarajat ylittäen

- Miten osaaminen muuttuu tulevaisuudessa verrattuna nykyhetkeen (osaamisen muutos)
- Miten työikäisten osaamista on tarpeen ylläpitää, kehittää tai uudistaa, jotta se vastaa tulevaisuuden osaamistarpeiden muutokseen?
- Mitkä tulevaisuuden osaamistarpeet ovat sellaisia, joita vastaavaa koulutusta ei ole saatavilla tutkintojärjestelmässä tai muussa koulutustarjonnassa (Osaamiskapeikot)
- Mitkä tulevaisuuden osaamistarpeet ovat sellaisia, joiden koulutustarjonta ei ole tällä hetkellä riittävää suhteessa työmarkkinoiden tarpeisiin
- *Mitä rajapintoja löytyy? Mitä uutta voisi syntyä? Ideointia uusista toimialoista/rajapinnoista.*

Tiekarttamallista

Yhteinen koulutustasot ja eri alat läpileikkaava geneerinen osio – Visio

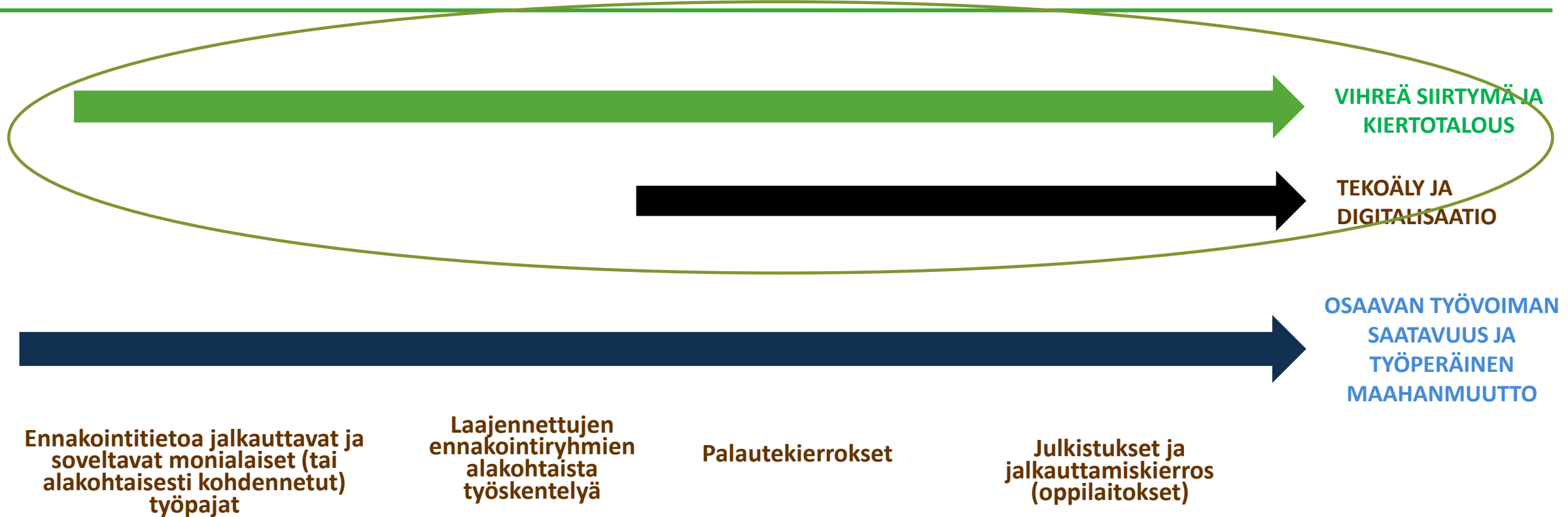
Teematyön kevään 2024 yhteiset tilaisuudet

- Startti: ke 7.2 klo 12.00 (Teams)
 - Teematyöpaja 1: pe 8.3. klo 09.00 (SS Bore)
 - Teematyöpaja 2: ke 3.4 klo 12.00 (SS Bore)
 - Teematyöpaja 3: ke 22.5 klo 12.00 (SS Bore)
 - Ennakointifoorumi 2024: ke 12.6 klo 12.00 (EDU-City)
-
- Näiden välillä ennakointiryhmien alakohtaista työskentelyä
 - Ennakointiryhmät viimeistelevät omaa työtään vielä syksyllä

Teemaennakoinnin mahdollinen kulku/aikataulu

2024

2025

Toimintamalli prosessin aikana on monialainen eri toimialat läpileikkaava tarkastelutapa.

Yhteistyö jatkuvan oppimisen verkoston kanssa

koko elämänkaaren aikaista, eri elämänaalueille ulottuvaa oppimista.

TYÖSSÄ OPPIMINEN

- kokeneemman työntekijän tai mentorin opastuksella, koulutuksessa,
- itsenäisesti,
- verkkomateriaalien avulla jne.

Nykyisin osaamisen kehittäminen aikuisiällä on palapeliä, mitä sen ei pitäisi olla.

KOULUTUSSISÄLLÖT

- työpaikalla tarjottavat opinnot,
- koulutusjärjestelmän tarjoamat koulutukset sekä
- muut kurssit/koulutukset.

Jatkuva oppiminen kattaa koulutusjärjestelmän mukaisen oppimisen ja siitä täysin riippumatta tapahtuvan oppimisen.

OPISKELUN AIKAINEN TOIMEENTULO

- palkka
- aikuiskoulutustuki
- työttömyysetuus
- opintotuki

Kiitos!

Varsinais-Suomen osaamisen tulevaisuutta ennakoimassa

Turku | Varsinais-Suomen liitto | Turun yliopisto | Kumppanuusfoorumi | Turun ammattikorkeakoulu | Novida | Yrittäjät Varsinais-Suomi | Turun Aikuiskoulutuskeskus | Raseko | Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen ELY-keskus | TE-palvelut | Teknologiakampus Turku | Terveyskampus Turku | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Yrityssalo Oy | Ammattiopisto Livia